

Bijlage: Vergelijking kwalificatiedossier Sport & bewegen en de keuzedeelbeschrijving Sociaal veilige sport

Sociaal veilige sport is een verdiepend keuzedeel!

Uit de vergelijking tussen wat er beschreven staat in het kwalificatiedossier Sport en Bewegen (23366) en de beschrijving van het keuzedeel K1476 Sociaal veilige sport, kan de conclusie getrokken worden dat er duidelijk sprake is van verdieping. In de keuzedeelbeschrijving wordt dit als volgt geformuleerd:

- Dit keuzedeel biedt een verdieping van de vakkennis en vaardigheden gericht op het creëren van een sociaal veilig sportklimaat, waarbinnen de pedagogische en maatschappelijke waarden optimaal benut worden.

In het kwalificatiedossier Sport en Bewegen op niveau 3 (25908) en niveau 4 (25909 t/m 25912) komen elementen van sociaal veilige sport terug op het niveau van een les of training.

Hierover is in het kwalificatiedossier het volgende terug te vinden:

- *Hij/zij bewaakt waarden en normen en spreekt SB-deelnemers en betrokkenen aan op ongewenst gedrag om een sociaal veilig en sportief klimaat te borgen (typerende beroepshouding).*
- *Heeft kennis van de relatie tussen een sociaal veilig sport- en beweegklimaat en de beleving van de SB-activiteit (vakkennis en vaardigheden B1-K1).*
- *Kan een fysiek en sociaal veilig sport- en beweegklimaat creëren, bevorderen en bewaken (vakkennis en vaardigheden B1-K1).*
- *Kan een fysiek en sociaal veilig sport- en beweegklimaat creëren, bevorderen en bewaken (vakkennis en vaardigheden B1-K2).*
- *Denkt actief mee over het creëren van een veilig sport- en beweegklimaat (Gedrag bij: B1-K2-W1: Bereidt het toernooi of evenement voor).*
- *Heeft kennis van de kenmerken van een sociaal en fysiek veilige sport- en beweegomgeving (Vakkennis en vaardigheden P2 Buurtsportcoach en P5 Trainer-coach/Instructeur).*

De beschrijving in het keuzedeel sociaal veilige sport gaat veel verder dan alleen het niveau van een les of training. De kennis en vaardigheden op dit niveau komen enigszins overeen met wat er beschreven staat bij D1-K1-W2: Verzorgt sociaal veilige sport- en beweegactiviteiten.

De beginnend beroepsbeoefenaar die het keuzedeel heeft gevolgd dient niet alleen sociaal veilige sport- en beweegactiviteiten te verzorgen, maar dient zich vooral te richten op het niveau van een sportorganisatie.

Hierover is in de keuzedeelbeschrijving het volgende terug te vinden:

- *Het sociaal veilig sportklimaat van een sportorganisatie is in beeld gebracht en gerapporteerd (D1-K1-W1: Brengt het sociaal veilig sportklimaat in beeld).*
- *Acties om een sociaal veilig sportklimaat in een sportorganisatie te bevorderen, zijn geïnitieerd (D1-K1-W3: Initieert acties voor een sociaal veilig sportklimaat in een sportorganisatie).*

- *Bij vak kennis en vaardigheden staat onder andere:*
 - *Heeft brede kennis van de relatie tussen een sociaal veilig sportklimaat en het sportplezier van de sporters.*
 - *Heeft brede kennis van actuele inzichten/thema's rondom het ontwikkelen van een sociaal veilig sportklimaat (bijvoorbeeld inclusie, discriminatie, grensoverschrijdend gedrag).*
 - *Heeft kennis van de visie van sportorganisaties over sociaal veilige sport.*
 - *Heeft kennis van (landelijke - gemeentelijke) richtlijnen/beleid over het creëren van een sociaal veilige sport.*
 - *Heeft kennis van gedragscodes, meldprocedures en protocollen met betrekking tot sociaal veilige sport.*
 - *Heeft kennis van de rollen en onderlinge relaties binnen de sportorganisatie.*
 - *Heeft kennis van veranderprocessen binnen een sportorganisatie.*

Sociaal veilige sport is meer dan alleen een bekwame trainer-coach zijn.

Het is belangrijk dat sportorganisaties voldoen aan de vier basisvoorwaarden voor een sociaal veilig sportklimaat. De vaardigheden van de trainers/coaches is slechts één voorwaarde. Daarnaast gaat het om de implementatie van een verenigingsbrede gedragscode, een vertrouwenscontactpersoon en een VOG voor alle betrokkenen. Door gebruik te maken van het High 5! Stappenplan kan een sportvereniging gericht aan de start gaan met sociaal veilige sport. Van de beginnend beroepsbeoefenaar die het keuzedeel sociaal veilige sport heeft gevolgd, mag verwacht worden dat hij/zij in staat is een sportorganisatie te begeleiden bij dit stappenplan.

Het Practoraat Sociaal Veilige Sport (een samenwerkingsverband van negentien mbo-instellingen, onder leiding van kartrekkers CIOSNL en Graafschap College) onderscheidt een aantal essentiële elementen van sociale veiligheid in de sport. Het gaat hierbij om de randvoorwaarden, de context en de bekwaamheid. In het KD Sport en Bewegen is slechts bescheiden aandacht voor de bekwaamheid, terwijl in het keuzedeel sociaal veilige sport alle drie de elementen ruimschoots aan de orde komen.

Maatschappelijk belang van het keuzedeel sociaal veilige sport.

In het Nationaal Sportakkoord II (2022) wordt gesproken over 'Sociaal veilige sport'. Het thema 'Sociaal veilige sport' heeft als doel een basis te creëren waar iedereen veilig en met plezier kan sporten en sport beleven.

Het maatschappelijk belang van een sociaal veilig sportklimaat is groot. De afwezigheid hiervan is een belangrijke reden voor uitval binnen de sport. Uit onderzoek blijkt dat 48% van de kinderen tijdens het sporten ten minste één keer te maken heeft gehad met grensoverschrijdend gedrag, wat hen nog lang kan achtervolgen (Mulder et al., 2020). Dit kan ervoor zorgen dat sporters afhaken en fysieke, mentale en sociale problemen ontwikkelen. Daarom is het werken aan sociaal veilige sport geen vrijblijvendheid, maar noodzaak.

Om deze transitie naar een sociaal veilig sportklimaat te begeleiden zijn goed opgeleide beroepskrachten nodig. Daar levert het keuzedeel sociaal veilige sport een belangrijke bijdrage aan en daarom is het van het grootste belang dat studenten Sport en Bewegen dit keuzedeel volgen.

In de keuzedeelbeschrijving wordt de maatschappelijke relevantie als volgt geformuleerd:

Werkgevers en brancheorganisatie benadrukken het belang van een sociaal veilig sportklimaat voor iedere deelnemer bij elke sportaanbieder. Een sociaal veilige sportomgeving draagt bij aan de fysieke en sociaal-emotionele ontwikkeling van deelnemers. Daarom is het van belang dat professionals in de (jeugd)sport beschikken over de kennis en vaardigheden om een sociaal veilig sportklimaat te creëren. Door dit keuzedeel ontwikkelt de beginnend beroepsbeoefenaar de noodzakelijke kennis en vaardigheden om een sociaal veilige, plezierige en ontwikkelingsgerichte sportomgeving te waarborgen. Dit draagt bij aan de professionalisering van de sportsector, van de beroepsbeoefenaren in hun vak en het versterkt de positie van de beginnend beroepsbeoefenaar op de arbeidsmarkt.